UUTISET

Jos on oltu Islannissa, seuraava pyyntö tulee Virosta.
PÄÄTOIMITTAJA LAURI KONTRO PUNKTISSAAN

PÄIVÄN PUNKTI

Hornetit tuuttiin

Ulkopolitiikka on Suomessa perinteisesti ollut alue, jolla on pyritty konsensukseen. Kysymys on valtakunnan kaikkein tärkeimmästä asiasta, turvallisuudesta. Kun turvallisuuspolitiikan ratkaisuja tehdään, ne pyritään tekemään mahdollisimman leveällä rintamalla.

Pitkä konsensusperinne uhkaa nyt murtua. Suomi on saanut pyynnön lähettää kalustoa hoitamaan Islannin ilmatilan valvontaa yhdessä Norjan ja Ruotsin kanssa. Retki Atlantille tehdään vuonna 2014.

Puolueet ovat asiasta erimielisiä.

Politiikassa, myös kansainvälisessä politiikassa pienilläkin asioilla voi olla iso symboliarvo.

Operaatio Islannilla sellainen on. Islanti on Natomaa. Suomi sattuu olemaan liittoutumaton.

Presidentti Sauli Niinistö sanoi kesällä tämän lehden haastattelussa, että Suomi voi osallistua, jos Ruotsi osallistuu. Ehdoista pitää kuitenkin sopia.

Nyt Ruotsi ilmoittaa osallistuvansa, mutta vain jos Suomi osallistuu.

Tämä osoittaa, että myös Ruotsi pelaa tarkasti. Se ei halua yksin Islannin taivaalle.

Mitä Suomi sitten pelkää? Itse asiassa samaa kuin Ruotsi.

Pelätään, että Atlantin yllä voi tulla hankalia tilanteita. Suomalainen kone saattaa joutua tunnistamaan venäläistä konetta Islannin yllä ja raportoimaan Natolle.

Liittoutumattomuus saa silloin ihan uuden määritelmän.

Niinistö sanoi, että koneiden aseistuksesta päätetään myöhemmin. Tämä viittaa siihen, että suomalaiset koneet lähetettäisiin tehtävään ilman aseita. Siis kylmäharjoittelua mentäisiin tekemään Islantiin asti?

Presidentti ilmoitti, että lopullisen päätöksen asiasta tekee eduskunta. Se lienee luonnollista. Asian periaatteellinen merkitys on sen verran iso.

Operaatio on luonteeltaan yhteispohjoismainen. Tämä on tärkeä rajaus, jota varmasti tullaan toistamaan vielä monta kertaa.

On nimittäin selvää, että ei tämä tähän jää. Jos on oltu Islannissa, seuraava pyyntö tulee Virosta.

Silloin voimme sanoa, että emme tule. Eihän Viro ole Pohjoismaiden neuvoston jäsen.

Onko tällainen kiemurtelu sitten hyvä vai huono asia, onkin jo ihan eri juttu.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

VUORIKARI MARKKU

Ilmastolaki ja sen sisältämät päästövähennystavoitteet koskisivat päästökaupan ulkopuolisia sektoreita, kuten maa- ja metsätaloutta, asumista ja liikennettä.

Ilmastolain toteutus ratkeaa joulukuussa

Ympäristöministeriön mukaan ilmastolaki ei vaikuttaisi suoraan elinkeinoihin. Sen kautta eri hallinnonaloille saattaa kuitenkin tulla uusia päästövähennysvaatimuksia.

Ministereistä koostuva työryhmä päättää joulukuussa, ryhdytäänkö Suomelle valmistelemaan ilmastolakia.

Sitä varten ympäristöministeriö on teettänyt esiselvityksen mahdollisen lain sisällöstä.

Laki vähentäisi byrokratiaa

Ympäristöministeriön ylijohtaja **Tuula Varis** kertoo, että suunnitteilla on pehmeä raamilaki, joka toisi ilmasto- ja energiapolitiikkaan pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta.

Laki vähentäisi byrokratiaa järkeistämällä päästövähennysten seurantaa ja raportointia kansalaisille ja virallisille tahoille.

”Saisimme huomattavasti selkeämmän kuvan eri hallinnonalojen ilmastotoimista ja niiden riittävyydestä”, Varis toteaa.

Ilmastolaki koskisi päästökaupan ulkopuolisia toimialoja, kuten maa- ja metsätaloutta, liikennettä ja asumista.

> Laki toimisi vain työkaluna, jolla arvioitaisiin, mitä toimia vielä tarvitaan.«
> **TUULA VARIS**

Variksen mukaan laki ei rajoittaisi suoraan yritysten ja kansalaisten toimintaa. Välillisiä vaikutuksia sillä voi kuitenkin olla, koska laki velvoittaa raportoimaan, miten eri hallinnonaloilla on onnistuttu vähentämään päästöjä.

Toisaalta lyhyen aikavälin päästövähennystavoitteet on jo saneltu eri sektoreille, eikä esiselvityksen mukainen ilmastolaki muuttaisi niitä.

EU on määrännyt tietyt päästötavoitteet vuoteen 2020 asti.

”Kukin hallinnonala joutuu miettimään jatkuvasti toimia, joilla tavoitteisiin päästään. Laki toimisi vain työkaluna, jolla arvioitaisiin, mitä toimia vielä tarvitaan”, Varis selventää.

Lakiin 80 prosentin vähennystavoite

Esiselvityksen mukaan lakiin voitaisiin kirjata EU:n yhteinen tavoite vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Sen seurauksena kukin hallitus joutuisi omalta osaltaan vastaamaan päästöjen vähentämisestä.

Variksen mukaan oikeusoppineet eivät näe tavoitteita sisältävän lain laatimisessa ongelmia.

Vastaavia, niin sanottuja pehmeitä lakeja, on säädetty EU:ssa ennenkin. Esimerkkinä Varis mainitsee pyrkimyksen saavuttaa merien hyvä tila vuoteen 2020 mennessä.

Taloudellisia seuraamuksia?

Selvityksessä mainitaan mahdollisuus taloudelliseen sanktioon, jos jokin hallinnonala ei pystyisi ohjaamaan päästöleikkauksia vaatimusten mukaisesti.

”Taloudellinen seuraamus voisi olla kytketty esimerkiksi valtion talousarvion määrärahoihin”, selvityksessä ehdotetaan.

Variksen mukaan lakiin ei ole tarkoitus sisällyttää sanktioita. Ministeriöitä ei siis rangaistaisi leikkaamalla määrärahoja, vaikka ne lipsuisivat päästötavoitteista.

”Tällaista ajatusta ei ole nostettu esiin”, Varis vahvistaa.

Selvitykseen kuultiin kansalaisjärjestöä

Jos ministerit näyttävät joulukuussa vihreää valoa ilmastolaille, käynnistyy perinteinen lainvalmistelu, jossa kuullaan sidosryhmiä ja pyydetään lausuntoja.

Esiselvitystä varten on eri ministeriöiden lisäksi kuultu Kuntaliittoa, Elinkeinoelämän keskusliittoa ja Maan ystäviä.

Kesällä kansalaiset pääsivät kommentoimaan selvitystä netissä otakantaa.fi-sivustolla.

KATJA KOLJONEN

Professori Ari Ekroosin ja tekniikan tohtori Matias Warstan esiselvitys ilmastolaista on luettavissa nettisivulla www.ymparisto.fi.

ILMASTO MUUTTUU

MTK ja elinkeinoelämä vastustavat lakia

MTK:n metsäasiantuntijan **Lea Jylhän** mielestä ilmastolaki ei toisi mitään lisäarvoa nykyisiin toimiin ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi.

Hänen mielestään tavoitteet ja niistä raportointi on jo sisällytetty hyvin toimialakohtaisiin suunnitelmiin.

”Laki toisi vain turhaa byrokratiaa, jäykkyyttä ja jopa kustannustehottomuutta järjestelmään.”

Jylhä huomauttaa, että keinot maa- ja metsätalouden päästöjen vähentämiseksi kehittyvät koko ajan. Siksi keinovalikoimaa on turha nuijia jäykkään lakiin.

Jylhä myös pelkää, että ilmastolain avulla Suomen maa- ja metsätaloudelle ajetaan tiukempia päästövähennysvelvoitteita kuin mitä kansainväliset sitoumukset edellyttävät.

Velvoitteet ja keinot ovat jo selvät

Elinkeinoelämän keskusliiton johtava asiantuntija **Mikael Ohlström** on MTK:n kanssa samoilla linjoilla. Hänen mielestään ilmastolakia ei tulisi ottaa käyttöön Suomessa.

> Laki toisi vain turhaa byrokratiaa, jäykkyyttä ja jopa kustannustehottomuutta järjestelmään.«
> **LEA JYLHÄ**

”Kansallisessa ilmastopolitiikassa toteutetaan jo EU:n vuodelle 2020 asetetut velvoitteet. Päästökauppasektorilla päästöjä vähennetään EU:n yhteisessä päästökaupassa ja päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla on ohjauskeinoja päästöjen vähentämiseksi”, Ohlström linjasi lokakuun alussa YM:n sidosryhmille järjestämässä tilaisuudessa.

KATJA KOLJONEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Reseptilääkkeitä.

Joko lääkekauppa käy verkkoapteekissa?

Yliopiston apteekki aloitti ensimmäisenä maassamme reseptilääkkeiden verkkokaupan viime maanantaina.

Kuinka vilkkaasti kauppa on pyörähtänyt käyntiin, verkkoapteekinhoitaja Eeva Pörsti?

Toimintaa vasta aloitellaan. On mielenkiintoista nähdä, miten asiakasmäärät tästä kasvavat. Verkkokauppaa on meillä pilotoitu henkilökunnan keskuudessa jo usean kuukauden ajan.

Mistäpäin maata ostajia on ilmaantunut?

Ihan koko maan laajuudelta pohjoisimmista kunnista etelään ja pääkaupunkiseudulle asti, vaikka täällä on apteekkeja tiheässä. Tämä on yllättänyt positiivisesti.

Kenelle palvelu sopii?

Palvelusta on erityisestä hyötyä, jos on hankala päästä apteekkiin. Apteekki on kaukana tai asiakkaan on muuten vaikea päästä liikkumaan. Toki asiakasryhmään voivat kuulua nekin, jotka muista syistä asioivat mieluiten kotisohvalta. Verkkoapteekki helpottaa arkea.

Kuinka sujuvaa asiointi on?

Palvelusta on yritetty tehdä asiakkaille helppo. Henkilöllisyyden varmistamisessa tarvitaan tietenkin luotettavaa tunnistustapaa.

Miten asiakas tunnistetaan?

Jos asiakkaalla ei ole mobiilivarmennetta, hän rekisteröityy ensin meidän verkkosivullamme ja asettaa puhelintunnisteen kysymys–vastaus-parin avulla. Sen jälkeen voi soittaa verkkoapteekin farmaseutille.

Asiakkaalla täytyy olla sähköinen resepti, jonka farmaseutti löytää reseptikeskuksesta.

Millaista palautetta on saatu?

Palaute on ollut hyvin positiivista juuri niiltä asiakkailta, joilla on ollut hankaluuksia päästä apteekkiin.

Kuinka merkittävää jalansijaa verkkokaupassa tavoitellaan?

On hirveän vaikea sanoa, millainen kiinnostus ihmisillä tulee olemaan verkkoasiointia kohtaan. Seuraamme nyt, miten tämä lähtee liikkeelle. Todella mielenkiintoisia aikoja eletään.

TARJA HALLA

Jämsän apteekin ylläpitämä Verkkosivuapteekki aloitti reseptilääkkeiden kaupan torstaina. Puoli tusinaa muutakin apteekkia kaavailee verkkokaupan laajentamista reseptilääkkeisiin.